

עבור מטיילים רבים בחו"ל, בית חב"ד הוא המקום שבו עוצרים כדי לפגוש ישראלים, לאכול משהו ולהרגיש קצת בבית רחוק מהבית. אבל יש אנשים שמקבלים שם הרבה יותר. שלושה סיפורים אישיים

איל' תימור

בשבוע האחרון עלו בתי חב"ד לכותרות בהקשר האלים והמזעזע של הטבח שערכו המחבלים ביושבי בית חב"ד שבמומבאי, הודו. אולם עבור רבים מהתיירים והתרמילאים הישראלים, בית חב"ד הוא שם נרדף לזיכרון חיובי מהטיול האחרון שלהם בעולם.

מאות בתי חב"ד יש ברחבי העולם - כמעט בכל מקום שגרים בו יהודים, כולל מדינות אקזוטיות למדי. ביבשת אמריקה הדרומית קיימים בתי חב"ד ב-12 מדינות - בוליביה, פרו, אקוודור, קולומביה, צ'ילה ועוד. בצפון אמריקה נמצאים בתי חב"ד בארה"ב, באיים הקריביים, בקנדה ובמקסיקו. באירופה יש בתיים ב-35 מדינות. באפריקה יש בתיים בקונגו, מרוקו, דרום אפריקה ותוניס. באסיה - ב-16 מדינות (כולל ישראל), ויש גם באוסטרליה ובניו זילנד.

מהו בית חב"ד? מדובר במרכז קהילתי-דתי המוקם על ידי חסידות חב"ד במטרה לשרת את צרכיה של קהילה יהודית במקום כלשהו בעולם. שליחי חב"ד (בדרך כלל זוג נשוי) רואים עצמם כנמצאים בשליחות דתית. השאיפה היא להקים תשתית דתית ולתת מענה דתי וחברתי לתושבי היהודיים של היישוב המקומי - או לתיירים ומבקרים יהודים המגיעים אליו.

תרמילאים ישראלים - ברובם חילוניים גמורים - רואים לרוב את בית חב"ד המקומי כיעד למפגש עם ישראלים נוספים, שבו מוצעים להם גם ארוחות חינם, שירותי טלפון ואינטרנט, ולפעמים גם לינה. אבל האם הם מקבלים מהביקור בבית ערך מוסף מלבד נוחות ובידור? ביקשנו מכמה מטיילים לספר לנו מחוויותיהם.

ברי גילה את עוצמות הנפש

ברי רוזנברג, שומר מצוות בן 31, מכפר סבא, מספר: "טיילתי הרבה מאוד בעולם, והייתי בהרבה מאוד בתי חב"ד. שני מקרים מיוחדים שאני זוכר אירעו לי בבוליביה ובוייטנאם.

"לפני חמש שנים טיילתי בדרום אמריקה. הגעתי לגבול בוליביה-פרו, באגם טיטיקקה, הייתי לבד והתחלתי להרגיש רע - חום גבוה, הקאות ובחילות. כל

מה שהמקומיים יכלו לעשות זה להביא לי רופא אליל. הייתי חסר אונים. ואז נזכרתי שבשבת שלפני כן יצא לי לבקר אצל שליח חב"ד דאז בלה פאס - הרב יוסי סמירק. מצאתי את הפתק הקטן עם הטלפון שהרב נתן לי והתקשרתי. הרב הסביר לי איך לחזור ללה פאס, ומייד יצר קשר עם רופא ישראלי שעובד באחד מבתי החולים בעיר. הגעתי ישר לבית החולים, אל הרופא שידע על בואי. נשארתי שם כמה ימים כדי להבריא. הרב התעקש שאשה אצלם בבית הקטן, אך סירבתי ולנתי במלון סמוך לביתם. בכל יום הוא התעקש שאגיע לארוחה. צריך להבין שלהשיג אוכל כשר היה כל כך קשה, שהם חיו ממש בצמצום. מכיוון שאני מקפיד על כשרות, לא היה לי אוכל אחר. הם נתנו לי ממש את האוכל שלהם. אני לא אשכח את זה. לפני שהמשכתי בדרכי, שאלתי את הרב כיצד אפשר לגמול לו. כהרגלם של שליחי חב"ד הוא ענה שהשכר הכי גדול זה היכולת לעזור, ואם אני מרגיש טוב - זו ההצלחה שלו. היה שיר אחד שהוא מאוד אהב והיה לי את הדיסק. השארתי לו את הדיסק ואת כל הכסף שהיה לי בארנק. אמרתי לו: 'אתה ראוי לזה יותר ממני'. מאז אנחנו בקשר.

"בשנה שעברה הגעתי להתנדב בוויאטנם, במסגרת ארגון שמסייע לאנשים שנפגעו באסונות טבע. הגעתי להו צ'י מין כשגיליתי שנגמר לי האוכל הכשר. הגעתי לבית חב"ד, של הרב מנחם ורחל הרטמן. הזוג קיבל אותי מאוד יפה וביליתי שם את השבת. במוצאי שבת, כשהתכוונתי ללכת, הרב הביא לי חבילה ענקית עם אוכל כשר. סירבתי לקחת, אך הוא התעקש. בסוף הסכמתי לקחת רק חצי - וזה היה בדיעבד מה שהציל אותי.

"כל כך התרשמתי מהשבת הזאת! מהאישיות של הרב ושל אשתו, מהכנסת האורחים ומאור הפנים. היו שם אנשים מכל הסוגים - חילונים, דתיים, מתגיירים - וכולם התקבלו באהבה, בחום וביחס מדהים. שאלתי את הרב: 'למה אתה עושה את כל זה?', הוא חיך ואמר: 'אני לא עושה את זה בשבילי. אני עושה את זה כי אני בשליחות, שליחות שאני יודע מראש שהיא כולה מסירות נפש. אני שליח של הרב ומהכוח והעוצמה שהוא נותן לי ולאשתי - מזה אנחנו מתקיימים'. שאלתי אותו: 'מתי אתם מסיימים את השליחות?', והוא ענה: 'זה לכל החיים'.

"אני אדם דתי, אבל אני חושב שחב"ד הוסיפו לי קומה גדולה מאוד באמונה שלי. קיבלתי פרספקטיבות אחרות לגבי מה זאת הכנסת אורחים, מה זאת אהבת ישראל ומה זאת יהדות בכלל. אין שום ארגון שיצליח להשתוות לעוצמה ולמסירות נפש ולכוחות העצומים שיש באנשים האלה. אני עד היום לא יכול להבין מאיפה הכוחות שיש להם".

בסוף השיחה ביקש ברי להעביר מסר לקוראים: "פגשתי הרבה ישראלים בחו"ל - כאלה שמספרים לחבר'ה שבבית חב"ד יש ארוחות חנים וכו'. מי אתם חושבים מממן את כל זה? אנשים חושבים שיש לארגון כסף. אני רוצה לספר לכם שזה לא נכון. הכל בא מהרצון הטוב של האנשים שחיים בבית חב"ד ומתורמים מקומיים. אני יודע כי היו לי שיחות לעומק עם השליחים ואני יודע באילו מצוקות כלכליות הם נמצאים. יש לי הצעה טובה: כל פעם שאתם באים לבית חב"ד, לא חשוב איפה, תחשבו כמה שווה מה שהשתמשתם ומה שאכלתם - חמישה דולר, עשרה דולר, ואת זה תיתנו כתרומה".

תמר גילתה את השבת בלאוס

תמר קוטלר, סטודנטית בת 23 מהרצליה, מספרת: "אחרי חודש של טיול בלאוס, שתי בנות לבד, הגענו ללואנג פרבנג. היה יום שישי והתחיל לרדת גשם - שביטל את התוכנית שלנו לצאת לטרק. לא רצינו לשבת לבד בבית קפה, וידענו שיש בית חב"ד בעיר - אז החלטנו ללכת לשם. היו שם עוד ישראלים, אז הצטרפנו אליהם. בהתחלה סתם ישבנו, היה צחוקים ושיחקנו משחקי קלפים. זאת היתה הפעם הראשונה בכל הטיול שפגשנו ישראלים - ופתאום הבנתי כמה זה היה חסר לי.

"ואז התחילה קבלת שבת. שרנו שירי שבת, אכלנו את הארוחה - ופתאום הרגשתי שיש המון ערך לישיבה שלנו ביחד בערב שבת. אני לא דתייה בכלל, אבל אצלנו בבית תמיד מקפידים על ארוחה משפחתית בערב שישי. זה יצר איזשהו געגוע לריטואל הזה של יום שישי. בחו"ל זה מקבל משמעות אחרת. זה מרגש יותר. לא הכרתי את השירים ואת הטקסים, ולמדתי אותם רק בבית חב"ד. מאותו יום החלטנו שכל שישי בערב אנחנו מנסות להיפגש עם ישראלים ולערוך סעודת שבת יחד, עם השירים והכל. זה נשאר איתי עד עכשיו.

"זה לא שינה אצלי שום דבר מבחינת אמונה - אבל זה כן שינה את התפיסה שלי לגבי היופי של הדת היהודית וכמה אפשר ליהנות ממנה. היה פה איזשהו שינוי. מה שיפה הוא שהחיבור עם ישראלים בחו"ל יצר שיחות על דברים שלא היינו מגיעים לדבר עליהם בארץ: מה זה יהדות מול דתות אחרות, מה זה מצוות ומה זה להיות ישראלי, להיות ציוני, להיות יהודי. השאלות פתאום עולות. אפילו מרגישים סוג של גאווה".

יעל מצאה תשובה בפלורידה

יעל אורגד, בת 37 מתל אביב, מספרת: "הפעם הראשונה שהגעתי לבית חב"ד היתה ב-1997, בזמן טיול בבנגקוק. לא ממש רציתי ללכת לשם, אבל 'סחבו' אותי. זה היה חג השבועות, והם ערכו ארוחת ערב מדהימה לחמישים איש. דיברנו כל הלילה. הייתי הכי חילונית וזאת היתה הפעם הראשונה בחיים שלי שהדלקתי נרות. הם לימדו אותי איך. זה הפך להיות בית מפגש בשבילנו, וממש נוצרה איתם חברות. שמרתי איתם על קשר והם עזרו לי אפילו כשהייתי כבר במקומות אחרים בעולם.

"אי אפשר להסביר איך האנשים האלה נותנים לך להרגיש בבית, מקבלים אותך כמו שאת, בלי גינונים ובלי להעיר לך איך את לבושה. הם אנשים שמחבקים אותך בכל מצב ובכל צורה ותמיד עושים את זה באהבה. הם מאוד נותנים מעצמם. הם פשוט הבית שלנו בכל מקום בעולם".

"את הצעד הגדול יותר עשיתי ב-2005, כמה שנים אחרי שהגעתי כסטודנטית לתואר ראשון לפלורידה. הם היו מזמינים את הישראלים מדי חג לבוא לחגוג איתם. הזמינו אותי לפורים ולא יצא לי להגיע, ואז היה ל"ג בעומר. החלטתי ללכת - כמחווה לזכרונות הילדות של המדורה. הגעתי, עשיתי שבת ראשונה - ופשוט התאהבתי בשבת, ובאנשים. התחלתי לקחת שיעורי תורה, ובסופו של דבר בזכותם חזרתי בתשובה.

"אפילו עכשיו, כשחזרתי לארץ, ומצאתי את עצמי בלי מקום לחגוג את חג הפסח, יצרתי קשר עם בית חב"ד ביקנעם והם הזמינו אותי אליהם לליל הסדר. ככה זה, בכל מקום שאת נמצאת, כל מה שאת צריכה זה להגיד להם: 'אני פה', ואת פשוט מרוויחה עוד בית".